

Citrus and Subtropical Fruits Research Center

- ### عناوین خبرها
- برگزاری جلسه شورای سازمان تات با حضور استاندار مازندران و معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی در استانداری مازندران
  - حضور رئیس پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری در سبصد و پنجاه و هشتمین جلسه شورای تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی استان مازندران
  - جلسه شورای پژوهشی در پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری برگزار شد
  - بازدید رئیس موسسه تحقیقات علوم باغبانی از پردیس تحقیقات و آموزش انار ساوه
  - عضو هیات علمی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری: راهکارهای علمی کاهش ریزش گل و میوه در مرکبات
  - برگزاری کارگاه آموزشی و ترویجی با موضوع مدیریت کنترل تلفیقی آفت کرم گلوگاه انار با تاکید بر کنترل بیولوژیک
  - عضو هیات علمی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری: توصیه‌های فنی برای مدیریت نماتد ریشه گری در باغات کیوی
  - برگزاری مراسم گرامیداشت میلاد حضرت امام رضا (ع) در پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری
  - بررسی مدیریت کنترل تلفیقی مگس میوه مدیترانه ای با حضور عضو هیات علمی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری در رادیو اقتصاد
  - ارائه پروپوزال با عنوان تاثیر پاشش کاتولین در کنترل خسارت مگس میوه مدیترانه روی نارنگی انشو در کمیته علمی فنی موسسه تحقیقات علوم باغبانی
  - بررسی کاتولین و جایگاه آن در کشاورزی و باغات مرکبات توسط معاون پژوهشی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری
  - تالیف کتاب با عنوان کیوی فروت توسط پژوهشگران پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری
  - راهکارهای موثر برای کاهش تنش آبی در باغ‌های مرکبات توسط عضو هیات علمی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری
  - ارائه پروپوزال با عنوان تاثیر تراکم کاشت بر عملکرد و کیفیت روغن برخی ارقام مختلف زیتون در کمیته علمی فنی موسسه تحقیقات علوم باغبانی
  - تقدیر از مسئول روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری
  - نشست هم‌اندیشی بررسی طرح مدیریت تولید پایدار در محصولات مهم باغبانی در شرایط شور در پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری برگزار شد

در سفر معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی به استان مازندران برگزاری جلسه شورای سازمان تات با حضور استاندار مازندران و معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی در استانداری مازندران

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، به نقل از روابط عمومی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی مازندران، جلسه شورای سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی با حضور دکتر مهدی یونسی رستمی، استاندار مازندران، دکتر غلامرضا گل محمدی معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی، دکتر فرجی معاون

سازمان تات و رئیس مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی، دکتر تیموری سرپرست سازمان جهاد کشاورزی مازندران و دیگر مسئولان ملی و استانی روز پنجشنبه ۳ اردیبهشت ۱۴۰۵ در استانداری مازندران برگزار شد. معاون وزیر و رئیس سازمان تات در نشست شورای تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی و منابع طبیعی مازندران که در سالن شهید رجایی استانداری با حضور استاندار و سرپرست سازمان جهاد کشاورزی مازندران برگزار شد، بر اهمیت حیاتی امنیت غذایی به عنوان سنگ بنای امنیت ملی تأکید کرد. وی با اشاره به نقش بی‌بدیل این سازمان در دوران بحران‌های گذشته، از جمله جنگ‌های ۱۲ روزه و رمضان، اظهار داشت که با همکاری تولیدکنندگان و توزیع‌کنندگان، هیچ کمبودی در تأمین معیشت مردم، به‌ویژه در استان‌های مهمان‌پذیر مانند مازندران، احساس نشده است.

دکتر گل محمدی با اشاره به رشد ۵۰۰ درصدی تولید در تمامی عرصه‌های کشاورزی از ابتدای انقلاب تاکنون، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی (تات) را یکی از اثربخش‌ترین ارگان‌ها در دستیابی به این موفقیت خواند.

وی افزود که ۸۵ درصد منابع ژنتیکی کشور و بیش از ۹۵ درصد هسته اولیه بذور زراعی تحت مدیریت و حفاظت سازمان تات قرار دارند. معاون وزیر با بیان اینکه علی‌رغم چالش‌های اقلیمی، کشور با کمبود در تولیدات کشاورزی مواجه نشده است، بخش عمده‌ای از این موفقیت را مرهون پژوهش‌ها و تلاش‌های همکاران سازمان تات دانست. وی همچنین بر لزوم توجه ویژه به سه استان شمالی کشور، از جمله مازندران، به منظور رفع مشکلات تولید در سایر مناطق تأکید کرد.

دکتر گل محمدی با اشاره به مدیریت علمی استاندار مازندران، ابراز امیدواری کرد که شاهد افزایش بهره‌وری و عملکرد اقتصادی در بخش کشاورزی این استان باشیم. وی همچنین سال جاری را سال آموزش و ترویج در سازمان تات نامگذاری کرد و از انتخاب شش محصول زراعی به عنوان پایلوت برای کشت در مزارع الگویی و ترویجی در سراسر کشور خبر داد.

در این نشست، دستورکارهای مرتبط با جهت‌گیری‌های نوین آموزشی و تحقیقاتی در بخش کشاورزی استان و راهکارهای تقویت همکاری میان دستگاه‌های اجرایی و مراکز علمی مورد بررسی قرار گرفت. دکتر یونسی، استاندار مازندران، در نشست شورای تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی و منابع طبیعی استان، بر ضرورت پژوهش و تحقیقات علمی در حل چالش‌های پیچیده کشاورزی این استان تأکید کرد. وی با اشاره به مسائلی چون کمبود منابع آبی در شرق استان، تغییرات اقلیمی و خرده مالکی، پژوهش را نه یک انتخاب، بلکه یک ضرورت حیاتی برای آینده کشاورزی مازندران دانست. استاندار مازندران با بیان اینکه تحقیقات باید در مزرعه دیده شود و علم باید در سر سفره مردم نمود داشته باشد، بر لزوم فعال‌تر شدن بخش ترویج کشاورزی در کنار پژوهش تأکید کرد. وی خواستار تبدیل ایده‌های محققین به ثروت و حرکت از کشاورزی کم‌بازده و معیشتی به سمت کشاورزی نوین شد و افزود: از این پس هر متر زمین بایستی با تدبیر و علمی کاشته شود. دکتر یونسی، با تأکید بر پتانسیل‌های استان، بیان کرد که مازندران علاوه بر تولید کنندگی در کشاورزی و باغبانی، باید به الگویی برای کشاورزی در کل کشور تبدیل شود. دکتر سیروس آقاجانزاده رئیس پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری نیز در جلسه شورای سازمان تات که در استانداری مازندران شرکت داشتند.

حضور رئیس پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری در سیصد و پنجاه و هشتمین جلسه شورای تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی استان مازندران

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری به نقل از روابط عمومی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی مازندران، سیصد و پنجاه و هشتمین جلسه شورای تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی استان مازندران با حضور اسدالله تیموری رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان مازندران، سیروس آقاجانزاده رئیس پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری و دیگر روسای موسسات، پژوهشکده‌ها و مراکز تحقیقاتی کشاورزی استان مازندران و اعضای شورای تحقیقات روز دوشنبه ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۵ به میزبانی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی مازندران برگزار شد.

اسدالله تیموری رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان و رئیس شورای تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی مازندران، در این جلسه بر ضرورت جهت‌گیری نظام‌مند فعالیت‌های پژوهشی به سمت کشاورزی هوشمند، نوآوری و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین تأکید کرد. وی با ابراز خرسندی از برگزاری این نشست علمی و تحقیقاتی، استمرار و پویایی جلسات شورای تات را ضروری دانست و اظهار داشت: اقدامات اصلی، پایه و بنیادین بخش کشاورزی باید در این جلسات شکل گیرد و خروجی آن‌ها به حل مسائل واقعی استان منجر شود. رئیس شورای تات استان مازندران با اشاره به نقش کلیدی محققان در فرآیند توسعه، تصریح کرد: نخستین گام در هر اقدام پژوهشی، احصای دقیق مسائل و شناخت چالش‌های اساسی استان است. بدون شناخت صحیح مسئله، نمی‌توان به راهکارهای اثربخش دست یافت. دکتر تیموری همچنین بر تقویت ارتباط با بخش خصوصی، شرکت‌های دانش‌بنیان، صادرکنندگان و کارخانه‌های تأمین نهاده تأکید کرد و افزود: لازم است مشکلات و دغدغه‌های این بخش‌ها به صورت میدانی شناسایی و در دستور کار پژوهش و ترویج قرار گیرد تا حلقه اتصال دانش و اجرا تقویت شود. وی انتقال دانش و فناوری را یکی از مأموریت‌های اساسی شورای تات برشمرد و خاطر نشان کرد: احصای خلأهای عملکردی و تمرکز بر رفع آن‌ها می‌تواند زمینه ارتقای بهره‌وری و افزایش رقابت‌پذیری بخش کشاورزی استان را فراهم کند. همچنین در این جلسه سیروس آقاجانزاده رئیس پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری به ارائه گزارشی از اهم فعالیت‌ها، دستاوردها و برنامه‌های پژوهشی و تحقیقاتی در دست اجرا پرداختند. گفتنی است شورای تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی استان مازندران با هدف هم‌افزایی میان بخش‌های پژوهشی، آموزشی و اجرایی، به صورت مستمر برگزار می‌شود و نقش راهبردی در هدایت علمی و فناورانه بخش کشاورزی استان ایفا می‌کند.

سیصد و بیست و هفتمین جلسه شورای پژوهشی در پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری برگزار شد

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، سیصد و بیست و هفتمین جلسه شورای پژوهشی پژوهشکده با حضور سیروس آقاجانزاده، رئیس پژوهشکده، معاون پژوهشی و اعضای شورا، روز چهارشنبه ۲ اردیبهشت ۱۴۰۵ برگزار شد. در این نشست، کاربرد های تجاری سازی ارقام نارنگی کلمانتین تابان، تابش، نارین و زرین توسط

مالک قاسمی عضو هیات علمی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری و کاربرد تجاری سازی زیتون گیلوانه توسط محمود عظیمی عضو هیات علمی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری ارائه و مورد بحث و بررسی اعضای شورا قرار گرفت.

بازدید رئیس موسسه تحقیقات علوم باغبانی از پردیس تحقیقات و آموزش انار ساوه تاکید رئیس موسسه تحقیقات علوم باغبانی بر گذار از باغداری سنتی به باغات متراکم؛ افزایش تولید انار در واحد سطح، اولویت اصلی تحقیقات

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، محی‌الدین پیرخضری رئیس موسسه تحقیقات علوم باغبانی روز دوشنبه ۲۱ اردیبهشت ۱۴۰۵ از پردیس تحقیقات و آموزش انار ساوه بازدید کرده و از نزدیک در جریان ظرفیت‌ها، دستاوردها و چالش‌های پژوهشی و اجرایی این مرکز قرار گرفت.

این بازدید که با هدف ارزیابی طرح‌های توسعه‌ای و بررسی راهکارهای ارتقای بهره‌وری در محصول استراتژیک انار انجام

شد، با برگزاری جلسه تخصصی همراه بود. در نشست صمیمی و تخصصی که با حضور سرپرست مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی استان مرکزی، معاون پژوهشی، نماینده ولی فقیه در مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی استان مرکزی و محققان پردیس انار ساوه برگزار شد، پیرخضری با اشاره به اهمیت تولید انار در کشور و نقش محوری استان مرکزی در این حوزه، بر ضرورت تغییر رویکرد از روش‌های سنتی به سمت باغداری دانش‌بنیان و متراکم تاکید کرد. وی با بیان اینکه افزایش تولید در واحد سطح باید هدف اصلی تحقیقات انار قرار گیرد، تصریح کرد: باغات متراکم نه تنها امکان استفاده بهینه از منابع آب و خاک را فراهم می‌کند، بلکه مدیریت آفات، بیماری‌ها و تنش‌های محیطی را نیز تسهیل می‌بخشد. ایجاد نگرش نوین در میان باغداران و بهره‌برداران از طریق انتقال یافته‌های تحقیقاتی و توسعه پایلوت‌های موفق، گامی اساسی در پایداری تولید خواهد بود.

رئیس موسسه تحقیقات علوم باغبانی در ادامه، مدیریت تغییرات اقلیمی و تنش‌های محیطی را یکی از اولویت‌های اصلی تحقیقاتی دانست و اظهار داشت: با استفاده از یافته‌های علمی، به‌ویژه در زمینه استفاده از سایبان‌ها، پوشش میوه و ارقام متحمل، می‌توان اثرات مخرب تنش‌هایی چون گرمای شدید و آفتاب‌سوختگی را به حداقل رساند و گامی بلند در جهت پایداری تولید و بهبود کیفیت میوه برداشت.

در ادامه این جلسه، داودی‌راد، سرپرست مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی استان مرکزی، با اشاره به پیشینه تحقیقات انار در ساوه که از سال ۱۳۴۱ همزمان با احداث نخستین کلکسیون ژرم‌پلاسم انار ایران آغاز شده است، به تشریح فعالیت‌های صورت‌گرفته در طول این سال‌ها پرداخت.

میرزاخانی، معاون پژوهشی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی استان مرکزی نیز ضمن معرفی جایگاه استان مرکزی در تولید محصولات باغی به ویژه انار، پسته و انگور، بر لزوم تقویت ارتباط پژوهش با بخش اجرا و بهره‌برداران تاکید کرد.

نرجسی، رئیس پردیس تحقیقات و آموزش انار ساوه نیز در این جلسه با ارائه گزارشی مبسوط، به اقدامات شاخص این پردیس اشاره کرد و گفت: حفظ و نگهداری اولین کلکسیون انار کشور با بیش از ۱۱۰ ژنوتیپ و احیای مجدد کلکسیون تکمیلی با بیش از ۶۳۶ ژنوتیپ از مهمترین سرمایه‌های ژنتیکی کشور محسوب می‌شود. همچنین معرفی و توسعه ارقام بومی و تجاری انار ساوه از جمله دستاوردهای ارزشمند این مرکز است.

پس از جلسه، رئیس موسسه تحقیقات علوم باغبانی از بخش‌های مختلف پردیس از جمله کلکسیون ژرم‌پلاسم، باغ تجاری انار ملس ساوه و طرح‌های تحقیقاتی در حال اجرا بازدید کرد. در این بازدید، دو رقم وارداتی انار شامل واندرفول و نرم‌هسته ترکمنستان که در قالب طرح‌های سازگاری ارقام در دست بررسی هستند، معرفی شدند. همچنین نتایج اولیه پروژه‌های مربوط به استفاده از سایبان و پوشش‌دهی میوه برای مدیریت تنش گرمایی و کاهش عارضه آفتاب‌سوختگی که یکی از چالش‌های اصلی تولید انار در مناطق گرمسیری محسوب می‌شود، ارائه گردید.

پیرخضری در پایان این بازدید میدانی، بر اهمیت حفظ ذخایر ژنتیکی به‌عنوان امانتی برای نسل‌های آینده و همچنین تسریع در انتقال فناوری‌های نوین به باغداران تاکید کرد و اظهار داشت: پردیس انار ساوه با دارا بودن مجموعه‌ای منحصربه‌فرد از ژنوتیپ‌ها و طرح‌های تحقیقاتی کاربردی، می‌تواند به قطب علمی و عملیاتی صنعت انار کشور تبدیل شده و نقش موثری در افزایش تاب‌آوری باغات در برابر شرایط محیطی و ارتقای کمی و کیفی این محصول ارزشمند ایفا کند. این بازدید در راستای سیاست‌های کلان موسسه تحقیقات علوم باغبانی برای توسعه تحقیقات هدفمند، تقویت ارتباط با مراکز استانی و حمایت از طرح‌های اولویت‌دار ملی در حوزه میوه‌های نیمه‌گرمسیری و سردسیری انجام شد.

عضو هیات علمی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری: راهکارهای علمی کاهش ریزش گل و میوه در مرکبات

اردیبهشت و خرداد، فصل حساس گلدهی درختان مرکبات، فرصتی طلایی برای تضمین عملکرد و کیفیت محصول است. در این میان، پدیده ریزش گل و میوه به عنوان یکی از چالش‌های اصلی باغداران، نیازمند مدیریت دقیق و علمی است.

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، دکتر بابک عدولی، عضو

هیات علمی این پژوهشکده، در گفتگویی تخصصی به تبیین دلایل، انواع و راهکارهای مقابله با ریزش گل و میوه مرکبات پرداخت. این گفتگو با هدف ارتقای دانش فنی بهره‌برداران و پاسخ به دغدغه‌های روزمره باغداران انجام شد.

بابک عدولی گفت: ریزش گل و میوه در مرکبات یک فرآیند طبیعی است که در آن درخت برای حفظ تعادل و بقای خود، گل‌ها و میوه‌های اضافی را می‌ریزد. در شرایط عادی، از هر ۲۰۰۰ گل تنها یک میوه باقی می‌ماند. اگر این ریزش در حد متعارف باشد، سلامت درخت و سودآوری باغ تضمین می‌شود؛ اما ریزش بیش از حد منجر به کاهش شدید عملکرد، کاهش سود اقتصادی و ایجاد پدیده سال‌آوری و تناوب باردهی نامنظم می‌گردد.

عضو هیات علمی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری درباره چهار دوره اصلی ریزش گل و میوه گفت: ریزش اندام‌های زایشی مرکبات به چهار دوره زمانی تقسیم می‌شود که شناخت آن‌ها برای مدیریت باغ حیاتی است. ریزش گل که شامل گل‌های ناقص، ضعیف یا گرده‌افشانی نشده است که معمولاً ۳ تا ۴ هفته پس از ظهور گل‌ها رخ می‌دهد و کاملاً طبیعی است. ریزش میوه‌چه که شامل میوه‌های کوچک به اندازه نخود، با جنین ناقص است که درخت به دلیل ناتوانی در تأمین مواد غذایی لازم، آنها را می‌ریزد. ریزش جودرو یا میانه فصل که این پدیده در اردیبهشت و خرداد رخ می‌دهد و ناشی از رقابت شدید میوه‌ها برای آب و مواد غذایی است. این نوع ریزش یک تنک طبیعی است که با افزایش دما و کم‌آبی تشدید می‌شود تا کیفیت میوه‌های باقی‌مانده تضمین گردد.

و ریزش قبل از برداشت که این دوره غیرطبیعی است و معمولاً نشانه‌ای از تنش‌های محیطی شامل کم‌آبی، گرما، کمبود عناصر یا حمله آفات است که خسارت اقتصادی سنگینی وارد می‌کند. وی عوامل کلیدی مؤثر بر ریزش را برشمرد و گفت: بر اساس تحلیل‌های انجام شده، عوامل متعددی بر شدت ریزش تأثیرگذارند. شرایط اقلیمی، گرمای شدید و بالای ۴۰ درجه سانتی‌گراد که باعث تنش رطوبتی و اختلال در گرده‌افشانی می‌شود. همچنین سرمای اوایل فصل با کاهش فعالیت زنبورها، گرده‌افشانی را مختل می‌کند. نوع گل‌آذین، گل‌آذین‌های برگ‌دار به دلیل تأمین مواد غذایی توسط برگ، ریزش کمتری دارند و میوه‌های درشت‌تری تولید می‌کنند و در زمستان‌های گرم شایع‌ترند. در مقابل، گل‌آذین‌های بی‌برگ در زمستان‌های سرد و طولانی، ریزش شدیدتری را تجربه می‌کنند. رقم و پایه، ارقام ناف‌دار ریزش بیشتری نسبت به بذردار دارند. همچنین پایه‌های سه‌برگچه‌ای مانند پونسیروس به دلیل جذب بهتر آب در خاک‌های خشک، ریزش را کاهش می‌دهند. تغذیه گیاهی، کمبود عناصر بر و روی محرک اصلی ریزش است. تعادل در مصرف ازت نیز حیاتی است؛ کمبود شدید آن باعث ضعف درخت و کمبود خفیف آن نیز با کاهش رشد رویشی، ریزش را افزایش می‌دهد. آفات و بیماری‌ها، حشرات مکنده مانند شته، شپشک، کنه و بیماری‌های قارچی و باکتریایی مانند پوسیدگی قهوه‌ای و شانکر با تغذیه از شیره گیاهی یا آسیب به بافت، ریزش را تشدید می‌کنند. بابت عدولی در پایان برای مدیریت این پدیده و کاهش خسارت، راهکارهایی را پیشنهاد داد و گفت: انجام هرس سبک در فصل خواب برای حذف شاخه‌های بیمار و کاهش رقابت غذایی و همچنین حلقه‌زنی در زمان گل‌دهی با ایجاد اختلال موقت در خروج مواد غذایی، بنیه شاخه‌های گل‌دار را تقویت کرده و ریزش را کاهش می‌دهد. مدیریت تغذیه برای حفظ تعادل عناصر غذایی بر اساس آزمون خاک و برگ یکی از راهکارهای پیشنهادی است. بهترین زمان عرضه کود ازتی مانند محلول ۱ درصد اوره، ۱,۵ تا ۲ ماه قبل از شکوفایی است تا ذخایر درخت برای تشکیل میوه تامین شود و تعداد گل‌آذین‌های برگ‌دار افزایش یابد. و مبارزه تلفیقی با آفات که اقدام به موقع برای کنترل حشرات و بیماری‌ها با استفاده از سموم شیمیایی و روش‌های باغبانی مانند هرس صحیح، زهکشی مناسب و کشت نهال روی پشته‌های مرتفع برای پیشگیری از پوسیدگی‌ها از راهکارهای عملیاتی برای کاهش خسارت و کاهش ریزش گل و میوه در مرکبات می‌باشند.

برگزاری کارگاه آموزشی و ترویجی با موضوع مدیریت کنترل تلفیقی آفت کرم گلوگاه انار با تاکید بر کنترل بیولوژیک

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، در راستای ارتقای سطح دانش علمی و فنی فعالان بخش کشاورزی، محققان و کارشناسان، کارگاه آموزشی و ترویجی روز انتقال یافته‌های تحقیقاتی با موضوع کنترل تلفیقی آفت کرم گلوگاه انار با تاکید بر کنترل بیولوژیک برگزار شد. این کارگاه آموزشی روز دوشنبه ۳۱ فروردین ۱۴۰۵، با همکاری پژوهشکده مرکبات و میوه‌های

نیمه‌گرمسیری، در محل مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان ساوه و با استقبال خوب کارشناسان جهاد کشاورزی و انارکاران پیشرو برگزار شد.

در این کارگاه آموزشی، وحیده نرجسی سرپرست پردیس تحقیقات و آموزش انار ساوه و عضو هیات علمی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری و موسسه تحقیقات علوم باغبانی، به عنوان مدرس، مباحث علمی و عملی در خصوص بیولوژی و چرخه زندگی آفت کرم گلوگاه انار و میزان و نحوه خسارت آن به باغات انار و روش‌های موثر در مدیریت این آفت از جمله رعایت بهداشت باغ با جمع‌آوری میوه‌های آلوده در طول فصل رشد میوه و پس از برداشت آن، تعیین زمان مناسب شروع فعالیت شب پره با کاربرد تله‌های فرومونی در باغ و پایش وضعیت شکار در تله‌ها و پرچم زدایی تاج میوه ارائه نموده و به پرسش‌های شرکت‌کنندگان پاسخ دادند.

برگزاری سیصد و بیست و هشتمین جلسه شورای پژوهشی

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، سیصد و بیست و هشتمین جلسه شورای پژوهشی پژوهشکده با حضور سیروس آقاجانزاده رئیس پژوهشکده، یحیی تاجور معاون پژوهشی و اعضای شورا روز سه شنبه ۲۲ اردیبهشت ۱۴۰۵ برگزار شد.

در این نشست، موارد متعددی مرتبط با مدیریت و پیشبرد پروژه‌های تحقیقاتی مورد بررسی و تصمیم‌گیری قرار گرفت. از جمله مهمترین مصوبات این جلسه می‌توان به تغییرات در تیم‌های اجرایی پروژه‌های جاری اشاره کرد که شامل اضافه شدن همکاران جدید به پروژه ارزیابی ویژگی‌های رویشی، زایشی و زمان رسیدن میوه شش رقم نارنگی وارداتی و پروژه ارزیابی ویژگی‌های رویشی، زایشی و قابلیت انبارمانی میوه ارقام پرتقال ناف‌دار و همچنین جایگزینی نیروهای جدید به دلیل بازنشستگی همکاران پیشین در پروژه بررسی ویژگی‌های رویشی و زایشی چند رقم و ژنوتیپ‌های برتر انار در جنوب استان کرمان و پروژه تعیین اثر فاصله کاشت بر رشد رویشی نارنگی اورلاندو تانجلو در شهرستان جهرم و پروژه بررسی صفات رویشی ژنوتیپ امید بخش دورگ رامسر به منظور معرفی رقم جدید پرتقال بود. همچنین در این جلسه، درخواست‌هایی مبنی بر سفارشی‌سازی پروژه‌های تحقیقاتی تحت عنوان بررسی سازگاری برخی ارقام انجیر به اقلیم منطقه ساوه مطرح و بررسی شد. علاوه بر این، تغییر تعهدات برون‌داد در گزارش نهایی پروژه شناسایی و جمع‌آوری برنجیرهای استان فارس از یافته پژوهشی به یافته ترویجی، مورد تایید و تصویب قرار گرفت.

عضو هیات علمی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری: توصیه‌های فنی برای مدیریت نماتد ریشه گرهی در باغات کیوی

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، مرتضی گل‌محمدی، عضو هیات علمی این پژوهشکده، در پادکستی تخصصی به ارائه توصیه‌های فنی برای مدیریت نماتد ریشه گرهی در باغات کیوی پرداخت. وی با اشاره به اهمیت پیشگیری و کنترل تلفیقی، راهکارهای عملیاتی را تشریح کرد.

گل‌محمدی اظهار داشت: زوال تدریجی، در اثر نماتد ریشه گرهی (Meloidogyne) یکی از بیماری‌های

مهم در کیوی است که اگر نهال‌های آلوده وارد باغ شوند، در سال‌های بعد تکثیر یافته و خسارت جدی به درخت و محصول وارد می‌کنند. این نماتد علاوه بر کیوی، در سایر محصولات شمال کشور نیز خسارت می‌زند. وی افزود: حضور این نماتد در ریشه‌ها باعث ایجاد غده و گره می‌شود. در اندام‌های هوایی، علائمی نظیر زردی برگ‌ها، ضعف درخت و کاهش تدریجی محصول مشاهده می‌شود. این خسارات در اوایل تابستان و هنگام گرم شدن هوا، به‌ویژه در باغ‌هایی که مدیریت ضعیفی دارند، نمایان‌تر می‌شود.

عضو هیات علمی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، راهکارهای مدیریت این بیماری را در سه محور اصلی دسته‌بندی کرد. مهم‌ترین گام، تهیه نهال از نهالستان‌های معتبر و مطمئن است. پیش از کاشت، باید سلامت ظاهری و ریشه نهال‌ها بررسی شود تا از عدم آلودگی به نماتد اطمینان حاصل گردد.

وی در ادامه افزود: افزودن مواد آلی پوسیده مانند کود حیوانی و کمپوست به خاک، جمعیت نماتد را کاهش می‌دهد. بررسی‌ها در پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری نشان داده است که استفاده از کمپوست قارچ‌های خوراکی تاثیر مثبتی در کاهش جمعیت این آفت دارد. همچنین استفاده از باکتری‌های تجاری مانند گونه‌های باسیلوس که در کنترل بیولوژیک نماتد موثر هستند، پیشنهاد می‌شود. کشت گیاهانی که نماتدها را به دام می‌اندازند، نیز می‌تواند به کاهش شدت بیماری کمک کند.

وی گفت: با توجه به اینکه کیوی محصول صادراتی است، استفاده از سموم شیمیایی باید به عنوان آخرین راهکار و تنها در شرایطی که آلودگی بسیار شدید است و درختان دچار زوال تدریجی شده‌اند، مورد استفاده قرار گیرد. انتخاب سموم باید به گونه‌ای باشد که در فرآیند صادرات ایجاد مشکل نکند. گل‌محمدی در پایان تأکید کرد: مدیریت صحیح باغ و حذف علف‌های هرز میزبان نماتد در کاهش بیماری موثر است، و مشورت مستمر با کارشناسان گیاهپزشکی، برای کنترل مؤثر آفات و بیماری‌ها ضروری است.

همزمان با میلاد امام مهربانی‌ها برگزاری مراسم گرامیداشت میلاد حضرت امام رضا (ع) در پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری

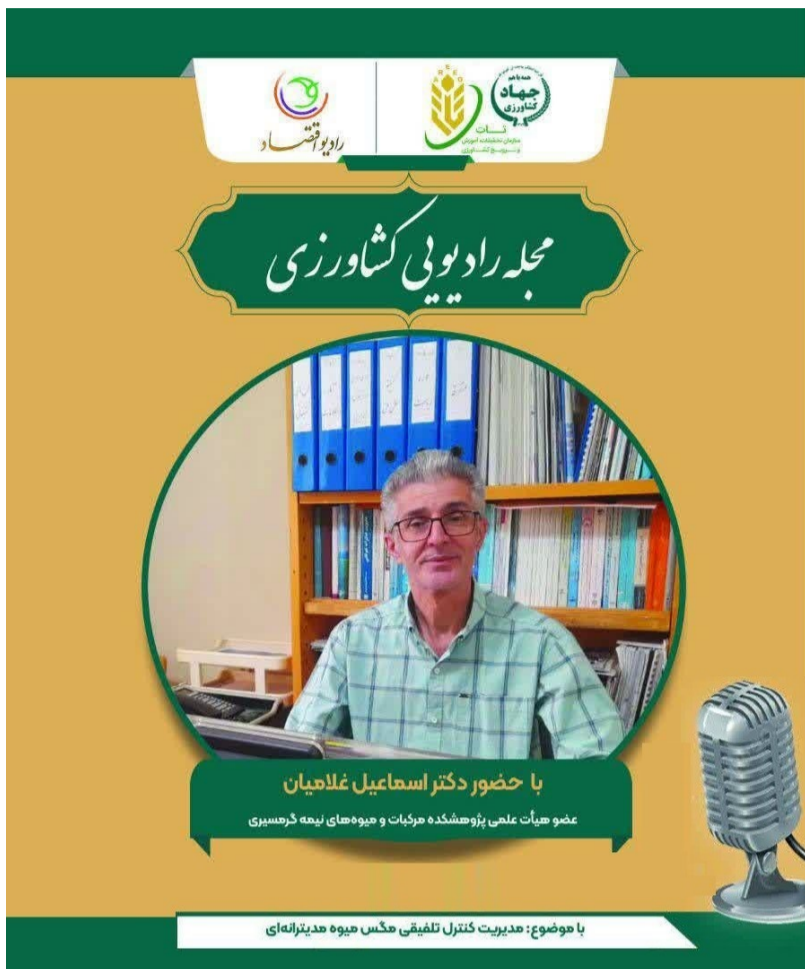

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، همزمان با دهه کرامت و میلاد با سعادت امام رضا (ع)، مراسم گرامیداشت این ایام شریف در پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری برگزار شد. این آیین معنوی روز سه‌شنبه ۸ فروردین ۱۴۰۵ در نمازخانه پژوهشکده و با حضور دکتر سیروس آقاجانزاده، رئیس

پژوهشکده، حجت‌الاسلام والمسلمین حاج آقا مشکوری، امام جماعت پژوهشکده و جمعی از کارکنان برگزار گردید. در این مراسم، حجت‌الاسلام والمسلمین مشکوری به ایراد سخنرانی پرداختند و ضمن تبیین فضایل و مقام والای حضرت امام رضا (ع)، نکات ارزشمندی را درباره اخلاق و منش آن حضرت بیان فرمودند. این مراسم با هدف تکریم مناسبت‌های مذهبی و ایجاد فضای معنوی در محیط کار برگزار شد.

بررسی مدیریت کنترل تلفیقی مگس میوه مدیترانه‌ای با حضور عضو هیات علمی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری در رادیو اقتصاد

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، اسماعیل غلامیان، عضو هیات علمی موسسه تحقیقات علوم باغبانی و پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، روز یکشنبه ۱۳ اردیبهشت ۱۴۰۵ در برنامه مجله رادیویی کشاورزی رادیو اقتصاد حضور یافت و درباره مدیریت کنترل تلفیقی مگس میوه مدیترانه‌ای گفتگو کرد.

دکتر غلامیان در این برنامه با اشاره به اهمیت اقتصادی این آفت برای باغ‌های کشور، به ویژه مرکبات و میوه‌های هسته‌دار، گفت که مگس میوه مدیترانه‌ای با تخم‌ریزی درون میوه و تغذیه لاروها از گوشت آن، باعث پوسیدگی و ریزش زودرس میوه می‌شود و سوراخ ایجادشده توسط لاروها راه را برای ورود

عوامل ثانویه مانند قارچ و باکتری باز می‌کند. وی با بیان اینکه این آفت دامنه میزبانی بسیار گسترده‌ای دارد و در جهان بیش از ۳۴۷ گونه گیاهی را آلوده می‌کند، افزود که در استان مازندران مرکبات به ویژه نارنگی، هلو، شلیل، گلابی، انجیر، خرمالو، سیب، ازگیل ژاپنی و برخی ارقام کیوی مانند طلایی و رد مورد حمله قرار می‌گیرند و در مناطق جنوبی کشور میزبان اصلی انار است و گرمای زیاد تابستان فعالیت مگس را محدود می‌کند.

عضو هیات علمی پژوهشکده مرکبات در ادامه به تشریح چرخه زندگی مگس میوه مدیترانه پرداخت و گفت که در استان مازندران پنج نسل در سال ثبت شده است و هر نسل بسته به شرایط آب و هوایی بین ۲۰ تا ۲۵ روز طول می‌کشد، در هوای سرد چرخه طولانی‌تر و در هوای گرم کوتاه‌تر می‌شود و زمستان‌گذرانی آفت به صورت شفیره در عمق ۶ تا ۱۰ سانتیمتری خاک انجام می‌شود که با گرم شدن هوا مجدداً فعال می‌گردد.

دکتر غلامیان با تاکید بر اهمیت ردیابی دقیق، تصریح کرد که تله‌های زرد چسبنده به تنهایی کافی نیستند، زیرا مگس میوه مدیترانه‌ای عمدتاً از طریق بویایی جذب می‌شود و روش اصلی ردیابی استفاده از تله‌های حاوی مواد جذب‌کننده غذایی نظیر پروتئین هیدرولیزات یا سراتراپ است. وی توصیه کرد که باغداران سه تا پنج تله در هر هکتار نصب کنند و زمانی که روزانه دو تا سه مگس در تله شکار شد، زمان شروع عملیات کنترل فرا رسیده است. وی همچنین به باغداران توصیه کرد علائم خسارت را بشناسند و گفت که تغییر رنگ زودرس میوه و پوسیدگی ناشی از ورود لارو و میکروارگانیسم‌ها از نشانه‌های بارز آلودگی است.

این عضو هیات علمی در بخش دیگری از سخنان خود به تشریح اصول مدیریت تلفیقی پرداخت و نخستین گام را بهداشت باغ دانست. وی تاکید کرد که تمام میوه‌های ریخته شده پای درختان باید جمع‌آوری شوند و هشدار داد که این میوه‌ها را نباید مستقیماً در خاک دفن کرد، زیرا لاروها درون همان خاک به شفیره تبدیل می‌شوند و روش صحیح آن است که میوه‌ها را در بشکه‌ای حاوی آب و چند قطره نفت یا روغن سوخته بریزند تا لاروها از بین بروند و سپس محتویات را پس از مدتی در گوشه باغ با خاک بپوشانند تا به کود تبدیل شود. وی همچنین بر جمع‌آوری میوه‌های باقی‌مانده روی درختان مانند نارنج‌های سال قبل تاکید کرد که به عنوان میزبان اولیه برای تخم‌ریزی اوایل فصل عمل می‌کنند.

دکتر غلامیان سپس به روش‌های کنترل شیمیایی هدفمند پس از ردیابی اشاره کرد و گفت که یکی از روش‌ها طعمه‌پاشی است که در آن مخلوطی از پروتئین هیدرولیزات با غلظت سه تا پنج درصد و سم مالاتیون به نسبت دو در هزار تهیه می‌شود و این طعمه فقط روی یک سوم از درختان هر هکتار و در سمت آفتاب‌گیر درخت و ترجیحاً قسمت‌های کم‌میوه اسپری می‌شود. وی افزود که طعمه‌پاشی باید هر هفته تکرار شود و بارندگی آن را از بین می‌برد. روش دیگر که از نظر اقتصادی و کیفیت ارجحیت دارد، تله‌گذاری با طعمه مسموم است که در آن از تله‌های پلاستیکی یا بطری آب معدنی سوراخ‌شده حاوی مخلوط طعمه استفاده می‌شود و با نصب ۵۰ تا ۷۰ تله در هکتار در ارتفاع یک و نیم متری و درون سایه‌انداز درخت، مواد جذب‌کننده تا دو ماه اثر دارند و نیازی به تکرار هفتگی نیست.

غلامیان در بخش پایانی گفتگو به یک تغییر جدید در توصیه‌ها اشاره کرد و گفت که تا چند سال گذشته سمپاشی عمومی در باغ تحت هیچ شرایطی توصیه نمی‌شد، اما اکنون در باغ‌هایی که آلودگی بسیار شدید است و روش‌های دیگر مؤثر واقع نمی‌شوند، مجاز هستیم یک یا دو بار سمپاشی عمومی با سم کم‌خطری مانند مالاتیون انجام دهیم، با این شرط که این سمپاشی حداقل ۲۰ روز قبل از برداشت میوه صورت گیرد. وی این روش را صرفاً برای شرایط بحرانی و به عنوان آخرین راهکار توصیه کرد. وی در پایان بر ضرورت همت جمعی و مشارکت منطقه‌ای در کنترل این آفت تاکید کرد و گفت که اگر یک باغدار به تنهایی مبارزه کند اما همسایه او اقدامی انجام ندهد، آفت دوباره به باغ او بازخواهد گشت و از این رو از باغداران خواست با هماهنگی دهیاران و شوراهای روستا، برنامه کنترل دسته‌جمعی را در هر روستا اجرا کنند تا شاهد کاهش پایدار خسارت این آفت باشند.

برگزاری کمیته علمی فنی موسسه تحقیقات علوم باغبانی

ارائه پروپوزال با عنوان تاثیر پاشش سوسپانسیون فرآوری شده کائولین Wp95% با نام

تجاری سپیدان در کنترل خسارت مگس میوه مدیترانه روی نارنگی انشو

در کمیته علمی فنی موسسه تحقیقات علوم باغبانی

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، جلسه کمیته علمی فنی موسسه تحقیقات علوم باغبانی با هدف بررسی پروژه های تحقیقاتی، روز دوشنبه ۱۴ اردیبهشت ۱۴۰۵ به صورت ویناری در محل موسسه برگزار شد.

این جلسه با حضور محی‌الدین پیرخضری رئیس موسسه تحقیقات علوم باغبانی، معاونین، سیروس آقاجانزاده رئیس پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، سایر رؤسای پژوهشکده‌های زیرمجموعه و اعضای کمیته برگزار گردید.

در این نشست، یک پروپوزال با عنوان تاثیر پاشش سوسپانسیون فرآوری شده کائولین Wp95% با نام تجاری سپیدان در کنترل خسارت مگس میوه مدیترانه روی نارنگی انشو توسط عضو هیات علمی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری ارائه و تشریح و مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

راهکاری موثر برای کاهش تنش گرمایی در باغات مرکبات بررسی کائولین و جایگاه آن در کشاورزی و باغات مرکبات توسط معاون پژوهشی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، یحیی تاجور معاون پژوهشی و عضو هیات علمی این پژوهشکده در گفتگویی تخصصی به بررسی جایگاه کائولین در کشاورزی و پرورش مرکبات پرداخت.

وی با اشاره به چالش‌های اقلیمی مرکبات کاری ایران نظیر تابش شدید آفتاب، گرما و وقوع تنش خشکی، بر اهمیت تولید پایدار محصول با

مصرف آب کمتر تاکید کرد و یکی از روش‌های مدیریت باغی در شرایط تنش گرمایی را محلول‌پاشی کائولین دانست که با انعکاس نور خورشید و کاهش دمای برگ، ضمن حفظ محتوی آب و کلروفیل برگ، عملکرد کمی و کیفی محصول را بهبود می‌بخشد.

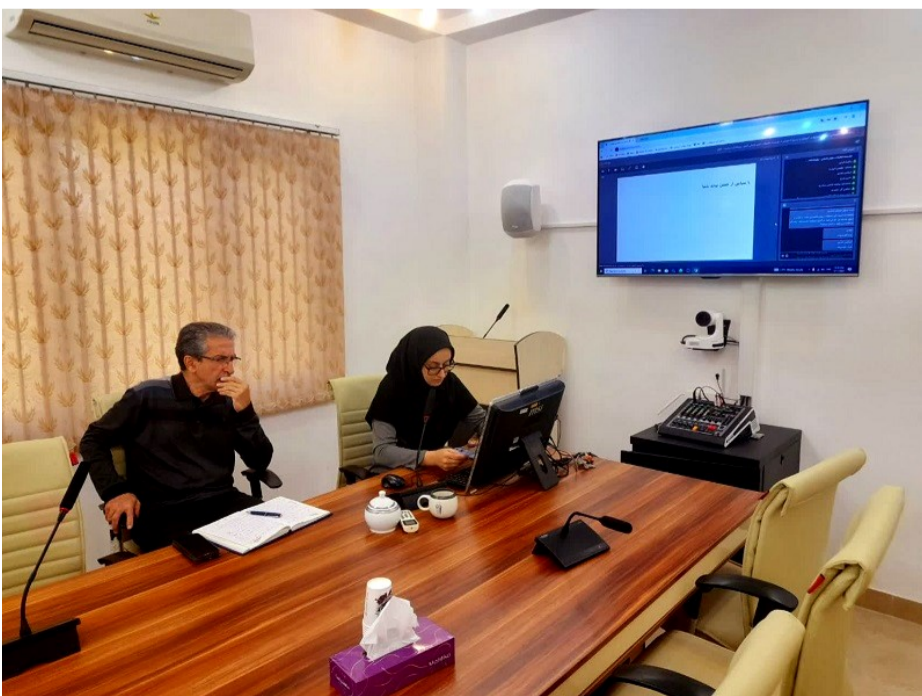
تاجور در تشریح دستورالعمل اجرایی این روش اظهار داشت محلول‌پاشی کائولین به غلظت ۵ کیلوگرم پودر در ۱۰۰ لیتر آب (۵ درصد) همراه با صابون محلول‌پاشی به میزان ۲ در هزار توصیه می‌شود که معمولاً یک نوبت اجرا می‌گردد و در صورت بارندگی تکرار آن ضروری است. برای پوشش کامل تاج درختان، به ازای هر سال سن درخت حدود یک لیتر محلول و برای درختان بالای ۱۰ سال نزدیک به ۱۰ لیتر محلول ۵ درصد مورد نیاز است. زمان مناسب محلول‌پاشی پس از گلدهی، تلقیح و تشکیل میوه‌چه و همزمان با شروع گرمای هوا تعیین شده، هنگامی که برگ‌ها به حداکثر اندازه خود رسیده اما هنوز خشبی نشده‌اند.

معاون پژوهشی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری همچنین درباره نحوه آماده‌سازی محلول هشدار داد برای جلوگیری از گرفتگی نازل سمپاش، الک کردن پودر کائولین پیش از استفاده ضروری است و به دلیل سوسپانسیونی بودن محلول، استفاده از سمپاش‌های دارای سیستم همزن و افزودن صابون محلول‌پاشی باعث پراکنش بهتر و نشست یکنواخت کائولین روی برگ‌ها می‌شود. وی در پایان به باغداران توصیه کرد در زمان محلول‌پاشی حتماً از ماسک، عینک و لباس‌های پوشیده استفاده کنند تا نکات ایمنی به طور کامل رعایت شود.

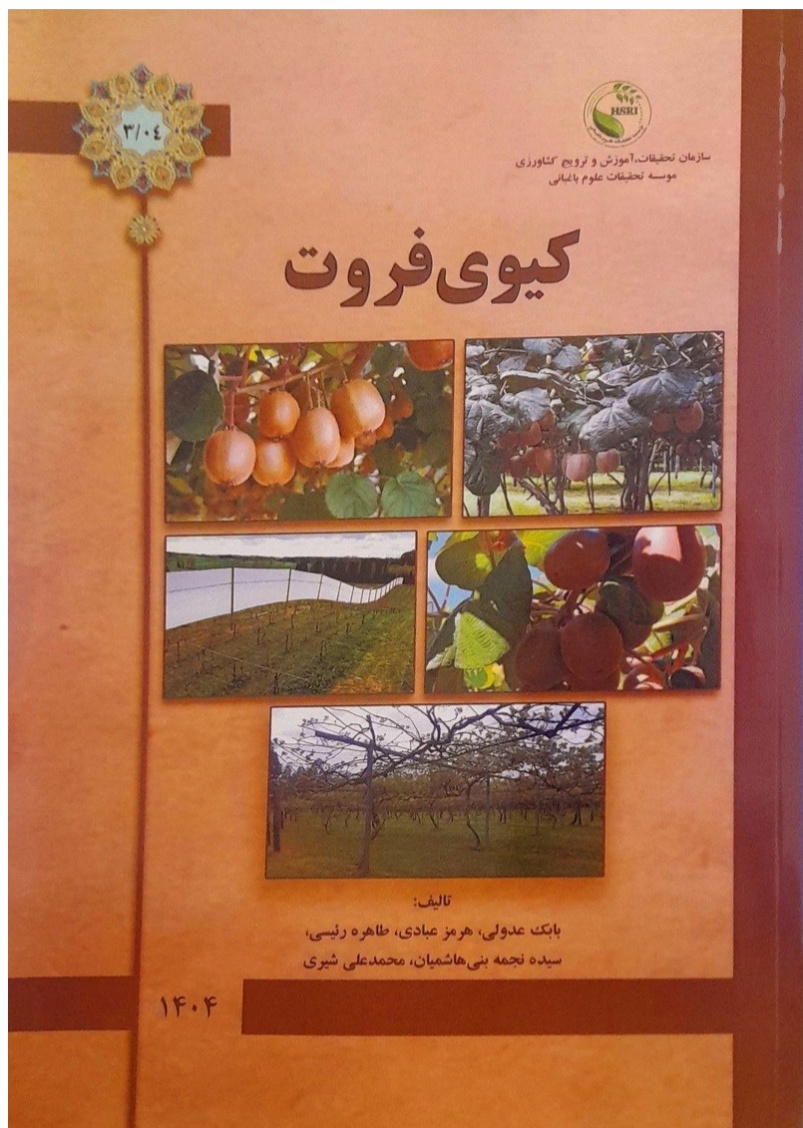
برگزاری نود و دومین کارگروه تخصصی علمی فنی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، نود و دومین کارگروه تخصصی علمی فنی این پژوهشکده، روز دوشنبه ۲۱ اردیبهشت ۱۴۰۵، با حضور سیروس آقاجان‌زاده رئیس پژوهشکده، یحیی تاجور معاون پژوهشی و اعضای کارگروه، به صورت حضوری و وبیناری برگزار شد.

در این جلسه پروپوزال با عنوان کاربرد باکتری‌های مفید در کاهش جمعیت نماتد کیوی و افزایش خصوصیات کمی و کیفی میوه کیوی توسط مرتضی گل محمدی عضو هیات علمی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری و پروپوزال با عنوان ارزیابی تکمیلی ژنوتیپ امیدبخش دورگ ۴ رامسر به منظور معرفی رقم جدید پرتقال توسط بابک عدولی عضو هیات علمی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری و پروپوزال با عنوان برآورد میزان ضایعات انار و شناسایی نقاط بحرانی ایجاد آن در مراحل مختلف زنجیره تامین توسط سکینه فرجی عضو هیات علمی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان مرکزی ارائه و مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

تالیف کتاب با عنوان کیوی فروت توسط پژوهشگران پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری

به همت پژوهشگران پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری کتابی با عنوان کیوی فروت تالیف و توسط موسسه تحقیقات علوم باغبانی چاپ و منتشر شد.

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، کتاب کیوی فروت نوشته بابک عدولی، هرمز عبادی، طاهره رئیسی، سیده نجمه بنی‌هاشمیان و محمدعلی شیری از پژوهشگران موسسه تحقیقات علوم باغبانی و پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری می‌باشد. این کتاب تحت شماره ۳۱۴۰۴۲۵ مورخ ۱۴۰۴، ۸، ۷ در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع رسانی کشاورزی به ثبت رسیده است.

در قسمتی از مقدمه این کتاب آمده است: کیوی فروت یکی از میوه‌های نیمه‌گرمسیری بومی مناطق جنوبی چین و ناحیه‌ای از آسیای شرقی است که از نواحی گرمسیری مانند جاوه تا بخش‌های معتدله سردسیری در عرض جغرافیایی ۵۰ درجه شمالی از جمله ژاپن و شرق سبیری را شامل می‌شود. این محصول در حال حاضر به دلایل مختلفی از جمله سازگاری بالای اقلیمی، طعم و عطر منحصر به فرد میوه، غنی بودن از ویتامین ث، داشتن الیاف مغذی و تعداد قابل توجهی از عناصر معدنی مفید برای سلامت انسان و همچنین به واسطه اثرات سودمند ناشی از دارا بودن آنتی‌اکسیدان‌های فراوان و نقشی که می‌تواند در درمان بیماری‌های گوارشی داشته باشد از بازدهی اقتصادی بسیار خوبی برخوردار بوده و توسعه جهانی وسیعی پیدا کرده است.

در سال ۱۳۴۷ هجری خورشیدی یکی از باغداران استان مازندران به نام اصغر پناهی به سفارش یونس ابراهیمی، مسئول ایستگاه تحقیقات کشاورزی رامسر، دو اصله نهال کیوی فروت را که شامل رقم زودرس و پرمحصول آلیسون و رقم نر ماتوا بود از کشور فرانسه وارد ایران کرد. این نهال‌ها پس از کاشت در منطقه دریای پشته رامسر، در سال ۱۳۵۰ به بار نشستند. بررسی‌های مقدماتی محصول تولیدی و آزمون‌های مربوط به اقلیم‌پذیری آنها توسط یونس ابراهیمی در ایستگاه کشاورزی رامسر از همان سال آغاز شد.

در سرمای شدید بهمن ماه سال ۱۳۵۰ که برودت هوا برای مدت ۲۷ روز بین منفی ۰,۵ تا منفی ۷,۵ درجه سلسیوس در نوسان بود، نهال‌های سه ساله این رقم مقاومت خوبی از خود نشان داده و ضمن آنکه هیچگونه آثاری از سرمازدگی در آنها قابل مشاهده نبود، در بهار سال بعد نیز تولید گل کرده و به بار نشستند.

به این ترتیب اولین میوه کیوی فروت کشور در سال ۱۳۵۱ بر روی تاک‌های رقم آلیسون مشاهده شد. تاب‌آوری این محصول در این شرایط تنش سرمایی سبب شد تا موضوع استفاده از کیوی فروت در شمال کشور به عنوان جایگزینی برای مرکبات به عنوان یکی از اولویت‌های تحقیقاتی کشور مطرح شود. از آنجایی که میوه‌های آلیسون ریز بوده و نمی‌توانست جایگاه اقتصادی خوبی در کشور داشته باشد، از مسئولین مؤسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر درخواست شد تا رقم‌های تجاری میوه درشت کیوی فروت را از کشورهای فرانسه و ایتالیا وارد و در اختیار ایستگاه تحقیقات کشاورزی رامسر جهت انجام آزمایشات اولیه قرار دهند. به دنبال این درخواست، در سال‌های ۱۳۵۶ و ۱۳۵۷ هجری خورشیدی و از محل اعتبارات یک طرح مشترک باغبانی که بین مؤسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر با سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد (فائو) منعقد شده بود، نهال‌هایی از چهار رقم ماده به نام‌های هایوارد، برونو، آبوت و مانتی که از نوع میوه درشت و بازارپسند بودند به همراه دو رقم نر (توموری و ماتوا) از دو مرکز تحقیقاتی در ایتالیا و فرانسه به کشورمان معرفی و در ایستگاه رامسر کاشته شد. در سال‌های ۱۳۶۲ و ۱۳۶۳ تکثیر و توزیع نهال‌های پیوندی ارقام وارداتی کیوی فروت در سطح استان مازندران توسط مسئولین ایستگاه تحقیقات کشاورزی رامسر آغاز شد. در سال ۱۳۶۶ تشکیلاتی در شهرستان تنکابن با عنوان شورای کیوی‌کاران با هدف آموزش تولید این محصول به باغداران منطقه و ایجاد هماهنگی‌های لازم برای ارتقاء سطح کمی و کیفی محصول کیوی فروت استان و ایجاد زمینه‌های مورد نیاز برای عرضه محصول به بازارهای داخلی و خارجی پایه گذاری شد. از سال ۱۳۶۷ تولید تجاری کیوی فروت به تدریج در محدوده‌ای وسیع از مناطق ساحلی دریای خزر که از آستارا تا گرگان را شامل می‌شد آغاز شد و تولید این محصول رونق بیشتری گرفت. لازم به ذکر است که بهترین شرایط اقلیمی برای تولید کیوی فروت در این محدوده ساحلی مربوط به محمودآباد تا رودسر در غرب استان مازندران و همچنین مناطق شرقی استان گیلان تشخیص داده شده است. حضور رطوبت نسبی مناسب، بارش‌های کافی، تعداد ساعات آفتابی فراوان، عدم وجود یخبندان طولانی و زمستان‌های بسیار سرد، عدم وزش بادهای شدید و بارش تگرگ در سه استان ساحلی شمال کشور مازندران، گیلان و گلستان باعث شده است تا امکان تولید محصولی با کیفیت بالا و قابل صادرات فراهم باشد.

تأثیرات خشکی تا راهکارهای مدیریت در باغ‌های مرکبات

راهکارهای موثر برای کاهش تنش آبی در باغ‌های مرکبات توسط عضو هیات علمی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، هرمز عبادی عضو هیات علمی این پژوهشکده در گفتگویی به راهکارهای موثر برای کاهش تنش آبی در باغات مرکبات پرداخت.

ایشان با اشاره به اینکه کم آبی یکی از مهمترین چالش‌های کشاورزی در ایران و کشورهای خشک و نیمه خشک محسوب می

شود، اظهار داشت بارش‌های ماه‌های گذشته در برخی مناطق کشت و کار مرکبات، بطور موقت بحران کم آبی تجمعی گذشته را تشدید نکرد، ولی لازم است باغداران غفلت نکنند و برای مدیریت بهینه آبی در ماه‌های آتی آمادگی لازم را داشته باشند.

وی در ادامه افزود: مرکبات گیاهانی با نیاز آبی بالا بشمار می‌آیند. حتی در شمال ایران نیز که بارش‌های سالیانه نسبتاً کافی است، مشکل کم‌آبی وجود دارد زیرا میزان بارش در ماه‌های گرم سال برای رفع نیاز آبی درختان مرکبات کافی نیست و این کمبود در همه مناطق شمالی یکسان نیست. دکتر عبادی یادآور شدند که مرکبات به عنوان گیاهان همیشه‌سبز، در سراسر سال به آب نیاز دارند و این نیاز با شروع بهار و گلدهی افزایش یافته و در تابستان به حداکثر می‌رسد. کمبود آب در این فصول باعث ریزش گل و میوه و نیز کاهش مقدار و کیفیت میوه می‌شود و در حقیقت این درختان با واکنش‌های طبیعی از طریق ریزش گل و برگ و میوه، خود را با شرایط کم‌آبی سازگار می‌کنند. البته ریزش‌های بیش از حد موجب کاهش شدید محصول و ذخایر غذایی درخت خواهد شد.

عضو هیات علمی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری در مجموع اثرات کم آبی روی مرکبات را تغییر شکل و ریزش برگ‌ها و میوه‌ها، کاهش باردهی درخت، افت کیفیت میوه‌ها، ضعف درخت و کاهش محصول سال آینده و همچنین کاهش عمر انباری میوه‌ها دانست.

ایشان در ادامه برخی راهکارهای کلیدی برای مقابله با کم‌آبی را برشمردند. انتخاب پایه متحمل به خشکی، اجرای کم‌آبیاری تنظیم شده (متناسب با مرحله رشد میوه)، بکارگیری و بهره‌برداری صحیح و بهینه از روش‌های آبیاری قطره‌ای، تغذیه مناسب، انجام آبیاری به مقدار کافی و در زمان‌های مناسب (غروب یا اوایل صبح و عدم آبیاری قبل و بعد از بارش کافی)، برداشت به موقع میوه‌ها، پوشش خاک برای حفظ رطوبت، اجرای ترانس‌بندی در زمین‌های شیب‌دار و تنک میوه در سال‌های پربار از جمله اقدامات موثر در مدیریت کم‌آبی بشمار می‌آید.

وی افزود: استفاده از پایه‌های متحمل نظیر رافلمون، لایم، ولکامریانا، ماکروفیلا، رانگپورلایم و کاریزوسیترنج و پایه‌های نسبتاً متحمل مثل نارنج، سیتروملو، ترویر سیترنج و کلئوپاترا در مناطق دارای مشکل کم‌آبی راه‌حل اجتناب‌ناپذیری است و استفاده از پایه‌های حساس به خشکی نظیر پونسیروس در مناطق یاد شده بایستی پرهیز شود. البته در این خصوص تاکید می‌شود که برای انتخاب پایه در هر منطقه و اقلیم ضروری است به عوامل موثر دیگر نظیر نوع رقم، وضعیت آب و خاک و فعالیت آفات و بیماری‌های مهم توجه شود.

این پژوهشگر با تاکید بر نقش پایه در مدیریت بهینه آبیاری گفت: از آنجا که وظیفه اصلی جذب آب بر عهده ریشه است، استفاده از پایه‌های متحمل به خشکی که توانایی بالایی در جذب آب دارند، می‌تواند تحمل درخت به شرایط کم‌آبی را افزایش داده و از کاهش کمیت و کیفیت محصول جلوگیری کند. ایشان نقش طراحی و انتخاب تجهیزات سیستم‌های آبیاری قطره‌ای و نیز مدیریت و بهره‌برداری از این سیستم‌ها را در مدیریت کم‌آبی باغ‌ها و جنبه‌های اقتصادی آبیاری و تولید میوه بسیار مهم دانستند. هرمز عبادی با اشاره به اهمیت اقتصادی مدیریت خشکی در باغداری کشور تاکید کرد: با توجه به خسارت‌های گسترده‌ای که کم‌آبی به باغ‌های مرکبات وارد می‌کند، هر اقدام موثری در جهت کاهش این خسارت‌ها می‌تواند سهم مهمی در افزایش درآمد باغداران و اقتصاد کشور داشته باشد.

هرمز عبادی در پایان خطاب به باغداران افزود: جایگزینی روش‌های مکانیزه آبیاری قطره‌ای با روش‌های سنتی و پرهیز از آبیاری بیش از نیاز درختان امری ضروری در شرایط اقلیمی کشور محسوب می‌شود. همچنین با استفاده از نهال‌های سالم و اصیل در هنگام احداث باغ یا تجدید کاشت، انتخاب محل و شیوه مناسب کاشت، کنترل صحیح آفات و بیماری‌ها و تغذیه اصولی درختان که براساس نتایج تجزیه خاک و برگ و باردهی سال‌های پیشین انجام شود، می‌توان با سالم و قوی نگهداشتن درختان، آنها را در برابر شرایط خشکی سازگارتر ساخت و زیان‌های ناشی از خشکی و کم‌آبی را کاهش داد.

برگزاری سیصد و بیست و نهمین جلسه شورای پژوهشی

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، سیصد و بیست و نهمین جلسه شورای پژوهشی پژوهشکده با حضور سیروس آقاجانزاده رئیس پژوهشکده و اعضای شورا روز شنبه ۲۶ اردیبهشت ۱۴۰۵ برگزار شد.

در این نشست، نامه ریاست موسسه تحقیقات علوم باغبانی با موضوع اهمیت تبیین فعالیت‌ها در راستای اولویت محوری سال سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی مطرح و مورد بحث و بررسی قرار گرفت. همچنین درباره کمیته تخصصی آموزشی - ترویجی پژوهشکده تصمیم‌گیری شد.

در ادامه، نامه معاونت موسسه تحقیقات علوم باغبانی با موضوع معرفی مجریان جهت انجام پروژه‌های مطالعاتی زیر طرح شوری و ارزیابی وضعیت شوری آب و خاک در محصولات باغبانی بررسی شد. مقرر شد درباره ابعاد مختلف این طرح، از مجری مربوطه کسب آگاهی شده و پس از جمع بندی، در خصوص ادامه روند اجرای آن تصمیم‌گیری شود.

همچنین پروپوزالی با عنوان کاربرد هیومیک‌اسید و نانوکیتوزان در مدیریت آلودگی پایه مرکبات به نامتد *Tylenchulus semipenetrans* در دستور کار شورا قرار گرفت و پس از ارائه، مورد بحث و تبادل نظر اعضا قرار گرفت.

برگزاری کمیته علمی فنی موسسه تحقیقات علوم باغبانی

ارائه پروپوزال با عنوان تاثیر تراکم کاشت بر عملکرد و کیفیت روغن برخی ارقام مختلف

زیتون در کمیته علمی فنی موسسه تحقیقات علوم باغبانی

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، جلسه کمیته علمی فنی موسسه تحقیقات علوم باغبانی با هدف بررسی پروژه‌های تحقیقاتی، روز سه‌شنبه ۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۵ به صورت ویدئویی در محل موسسه برگزار شد.

این جلسه با حضور محی‌الدین پیرخضری رئیس موسسه تحقیقات علوم باغبانی، معاونین، سیروس آقاجان‌زاده رئیس پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، سایر رؤسای پژوهشکده‌های زیرمجموعه و اعضای کمیته برگزار گردید.

در این نشست، یک پروپوزال با عنوان تاثیر تراکم کاشت بر عملکرد و کیفیت روغن برخی ارقام مختلف زیتون توسط عضو هیات علمی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری ارائه و تشریح و مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

تقدیر از مسئول روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، بمناسبت ۲۷ اردیبهشت، روز روابط عمومی، طی مراسمی با حضور سیروس آقاجانزاده رئیس پژوهشکده، رسول آمی‌سما معاون برنامه‌ریزی و پشتیبانی، مدیران و روسای ایستگاه‌ها، از حمیدرضا قلی‌پور مسئول روابط عمومی پژوهشکده به پاس نقش موثر در انعکاس اطلاعات، اخبار فعالیت‌ها و دستاوردها و تلاش‌های صورت گرفته در حوزه اطلاع‌رسانی و تعاملات رسانه‌ای، از زحمات ایشان با تقدیم لوح سپاس تقدیر به عمل آمد.

نشست هم‌اندیشی بررسی طرح مدیریت تولید پایدار در محصولات مهم باغبانی در شرایط شور در پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری برگزار شد

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، نشست هم‌اندیشی بررسی طرح مدیریت تولید پایدار در محصولات مهم باغبانی در شرایط شور با حضور سیروس آقاجانزاده رئیس پژوهشکده و اعضای هیات علمی روز سه‌شنبه ۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۵ در پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری به صورت حضوری و وبیناری برگزار شد.

شرکت‌کنندگان در این نشست به بحث و تبادل نظر درباره وضعیت شوری آب و خاک در محصولات مهم باغی پرداخته و مجریان انجام پروژه‌های مطالعاتی زیرطرح شوری معرفی شدند.

بر اساس مصوبات این نشست و با توجه به بررسی طرح مذکور در جلسه اخیر کمیته علمی فنی موسسه تحقیقات علوم باغبانی، مقرر گردید طرح مدیریت تولید پایدار در فاز اول به صورت مطالعاتی همراه با داده‌های کیفی و کمی اجرا شود.

گفتنی است بر اساس گزارش علمی تحلیلی موجود، هفت محصول پسته، خرما، مرکبات، انار، انگور، زیتون و بادام در استان‌های متعددی با چالش شوری روبه‌رو هستند. پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری با بهره‌گیری از ظرفیت‌های علمی خود، در راستای مدیریت پایدار تولید باغی در شرایط تنش شوری گام برمی‌دارد. این نشست گامی مؤثر در هماهنگی و برنامه‌ریزی برای اجرای فازهای بعدی طرح به شمار می‌رود.

برگزاری جلسه شورای پژوهشی موسسه تحقیقات علوم باغبانی

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، جلسه شورای پژوهشی موسسه تحقیقات علوم باغبانی با محوریت ارائه گزارش عملکرد پژوهشکده‌های زیرمجموعه، روز یکشنبه ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۵ به صورت ویناری در محل موسسه برگزار شد.

این جلسه با حضور محی‌الدین پیرخضری رئیس موسسه تحقیقات علوم باغبانی، معاونین موسسه، سیروس آقاجانزاده رئیس پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری، سایر روسای پژوهشکده‌های زیرمجموعه و اعضای شورای پژوهشی برگزار گردید.

در این نشست، گزارش عملکرد ماهانه پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری با توجه به مصوبات جلسه شورای پژوهشی قبلی توسط سیروس آقاجانزاده رئیس پژوهشکده ارائه و تشریح شد.

آدرس: (امسر) - بلوار شهید رزاقی

صندوق پستی: ۳۳۵-۴۶۹۱۵

کدپستی: ۳۳۱۱۳-۴۶۹۱۷

تلفن: ۰۱۱۵۵۲۲۲۰۸۱ - دورنگار: ۰۱۱۵۵۲۲۳۲۸۲

آدرس سایت: <http://icri.hsri.ac.ir>

کانال های پژوهشکده در تاک، تلگرام، سروش و ایتا @irancitrus

خبرنامه روابط عمومی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری

صاحب امتیاز: پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری

مدیر مسئول: دکتر سیروس آقاجانزاده

تهیه و تنظیم: مهندس ممیدرضا قلی پور

سال دوازدهم - شماره ۱۲۵

اردیبهشت ۱۴۰۵ - May 2026